

EBELİK ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ

Sibel KÜÇÜKOĞLU,

Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Konya/Türkiye, sibel.kucukoglu@selcuk.edu.tr ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3269-445X>

Hava ÖZKAN,

Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Erzurum/Türkiye, havaorhan67@hotmail.com ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7314-0934>

Reva BALCI AKPINAR,

Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Esasları, Erzurum/Türkiye, reva@atauni.edu.tr ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8796-6497>

Betül UZUN ÖZER,

Arş. Gör., Amasya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü, Amasya/Türkiye, betul.uzun@amasya.edu.tr ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8677-9198>

Özet

Araştırma, ebelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın evrenini belirtilen bölümde öğrenim gören 1. (n=102) ve 4. sınıf (82) öğrencileri (N=184) oluşturmuştur. Araştırmada örneklem yöntemine gidilmemiş olup evren aynı zamanda örnekleme oluşturmuştur. Hem 1. hem de 4. sınıfta bulunan tüm öğrenciler araştırmaya katılmış olup, evrenin tamamına ulaşılmıştır. Veriler, Soru Formu ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği ile toplanmış ve SPSS 21 programında uygun istatistiksel testler kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırmada birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Puan ortalamasının 27.33±11.10, dördüncü sınıf öğrencilerinden anlamlı şekilde daha yüksek olduğu (23.71±5.87) belirlenmiştir (p<0.05). Ölçeğin alt boyut puan ortalamaları incelendiğinde de 1. sınıf öğrencilerinin "Erkeği Üstün Gören Anlayış" ve Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış" alt boyutlarından daha yüksek puan aldığı belirlenmiştir. Araştırmada her iki sınıfta okuyan öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Eşitliği toplam puan ortalamasının düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ölçeğin alt boyut puan ortalamalarına göre 4. Sınıf öğrencilerinin 1. Sınıf öğrencilerine kıyasla cinsiyet eşitsizliğine karşı daha duyarlı ve bilinçli olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ebelik, Eşitlik, Gençlik, Kadın, Üniversite.

DETERMINING THE OPINIONS OF THE MIDWIFERY STUDENTS ON THE GENDER EQUALITY

Abstract

The research was conducted to determine the views of midwifery students on gender equality. The universe of the research consisted of 1st (n=102) and 4th grade (82) students (N=184) studying in the specified department. The sampling method was not used in the research, and the universe also formed the sample. All students in both 1st and 4th grades participated in the research and the entire universe was reached. Data were collected with Questionnaire and Gender Equality Scale and evaluated using appropriate statistical tests in SPSS 21 program. In the study, it was determined that the Gender Equality Score average of the first-year students was 27.33±11.10, and it was significantly higher (23.71±5.87) than the fourth-year students (p<0.05). When the sub-dimension point averages of the scale were examined, it was determined that the 1st grade students got higher scores in the sub-dimensions of "The Understanding that Sees Men as Superior" and "The Understanding That Makes Women Dependent on Men". In the study, it was found that the total mean score of the Gender Equality of the students in both years were at low level. In the subscale mean scores of the scale, the 4th-year students were more sensitive and conscious on gender equality, compared to the 1st-year students.

Keywords: Midwifery, Equality, Youth, Women, University.

1. GİRİŞ

“Cinsiyet” kavramı, kadınlar ile erkekler arasındaki evrensel biyolojik farklılıklara atıfta bulunurken; “toplumsal cinsiyet” kavramı, kadınlar ile erkekler arasındaki toplumsal ilişkileri belirli bir bağlama göre tanımlamakta, erkeklerle kadınlar ve erkek çocuklarıyla kız çocukları arasındaki ilişkiye, bu ilişkinin sosyal olarak nasıl kurulduğuna değinmektedir (1).

Ülkemizde toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve ayrımcılığı; eğitimden çalışma yaşamına, sağlıktan karar mekanizmalarına katılıma kadar yaşamın her alanında ciddi boyutlardadır (2). Toplumsal cinsiyet ayrımcılığının en çarpıcı sonucu sağlık hizmetlerinden yararlanmada ortaya çıkmaktadır. Kadının üremeye ilişkin özellikleri ve fonksiyonları “kadın sağlığını” daha özel yapmakta, sosyal statünün düşük olması da en fazla doğurganlık davranışını etkilemektedir. Üreme sağlığı sorunları ile ilgili olarak kadın ve erkek arasındaki eşitsizlikler doğumdan ölüme kadar kadınların aleyhine olarak devam etmektedir. Gelişmekte olan ülkelerde 15-44 yaş grubunda, hastalık yükü nedenleri arasında, üreme hastalıklarına bağlı yük, kadınlarda erkeklere oranla 3 kat daha fazladır. Bu yaş grubu kadınlarda her 5 hastalıktan biri anneliğe bağlı olarak gelişmektedir. Kadınlarda cinsel yolla bulaşan enfeksiyonların (CYBE) da hastalık yükü daha fazladır (3). Bütün araştırmalarda anne ölümlerinin boyutunun, kadının o toplumdaki statüsü ile paralel olduğu görülmektedir. Statüsü düşük olan kadın, doğurganlığı ile ilgili kendisi karar verememekte, ailesinin ve kocasının istekleri doğrultusunda hareket etmektedir. Sağlık hizmetlerine ulaşma, doğum öncesi bakım, sağlıklı doğum, doğum sonu bakım hizmetlerinden yeterince yararlanamamaktadır. Sonuç olarak da statüsü düşük olan kadınlarda aşırı doğurganlık, riskli gebeliklerin fazlalığı ve sağlık hizmetlerinden yararlanamama gibi nedenlerden dolayı anne ölümleri görülmektedir (4). Sağlık ekibi içerisinde yer alan doktor, hemşire ve ebelerin bu konuda önemli sorumlulukları bulunmaktadır (5). Özellikle sağlık ekibi içerisinde yer alan ebeler kadınlarla daha fazla birlikte olma imkânı olan sağlık çalışanı olduğu için bu konuda daha fazla sorumluluk üstlenebilirler. Ebelerin cinsiyet eşitliğine ilişkin eşitlikçi tutumlara sahip olmaları hizmet verdiği bireylerin eşitlikçi bakış açısına sahip olmalarında yol gösterici olabilir. Ayrıca her geçen gün artan toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve ayrımcılığını önleme yönünde politikalara öncü olmak için, eğitim kurumlarında toplumsal cinsiyet algısının yeniden ölçülmesine ve öncelikle gençliğin toplumsal cinsiyet rolleri, değerleri ve davranışlarına ilişkin tutumlarının belirlenmesine gereksinim bulunmaktadır. Toplumda kadına ve erkeğe yüklenen rollerin, üniversite öğrencileri için nasıl bir anlam taşıdığına araştırılması, öğrencilerin toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki görüşlerinin ortaya çıkartılması, gelecek neslin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin görüşleri eşitlikçi bir biçimde şekillendirmesi bakımından anlamlı olacaktır (6,7). Bu çalışma hem öğrenim gördüğü süre boyunca hem de meslek hayatları süresince daha fazla kadınla birlikte olan ebeler öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Şekli: Araştırma tanımlayıcı nitelikte yapılmıştır.

2.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman: Araştırma, X Üniversitesi’nde 2017-2018 eğitim öğretim döneminde Sağlık Bilimleri Fakültesi’nde öğrenim gören ebeler öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir.

2.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi: Araştırmanın evrenini belirtilen bölümde öğrenim gören 1. (n=102) ve 4. sınıf (82) öğrencileri (N=184) oluşturmuştur. Araştırmada örneklem seçme yöntemine gidilmemiş olup evren aynı zamanda örneklemi oluşturmuştur. Hem 1. hem de 4. sınıfta bulunan tüm öğrenciler araştırmaya katılmış olup, evrenin tamamına ulaşılmıştır.

2.4. Veri Toplama Araçları: Verilerin toplanmasında “Tanımlayıcı Bilgi Formu” ve “Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği” kullanılmıştır.

Tanımlayıcı Bilgi Formu: Literatür incelemesi sonucu araştırmacılar tarafından oluşturulan formda öğrencilerin yaş, ailenin gelir durumu, çalışma durumları, aile tipi, ebeveynlerin eğitim düzeyi ve çalışma durumları gibi özellikleri içeren sorulara yer verilmiştir.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği (TCEÖ): Ölçek Gözütok ve arkadaşları (2017) tarafından geliştirilmiştir, 45 madde olarak hazırlanan deneme formunun uygulaması sonucunda geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılarak iki faktörlü 13 maddeli Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği (TCEÖ) son halini almıştır. Faktörlerden biri “erkeği üstün gören anlayışa (EÜGA)” ilişkin bilgi verirken; diğer faktör “kadını erkeğe bağımlı kılan anlayışla (KEBKA)” ilgili bilgi sağlamaktadır. Cronbach Alpha iç tutarlılık güvenilirlik düzeyi 0,889 olarak belirlenmiştir. Likert tipte olan ölçeğin alt boyutlarından **Erkeği Üstün Gören Anlayış’dan (EÜGA)** alınabilecek en düşük puan 8, en yüksek puan 40 olup bu alt boyuttan yüksek puan almak erkeğin kadından üstünlüğü, erkek egemenliğinin kabulü anlamına gelmektedir. **Kadını Erkeğe Bağımlı Kılan Anlayış (KEBKA)** alt boyutundan alınabilecek en düşük puan 5 en yüksek puan 25 olup, bu alt boyuttan yüksek puan almak aile içi ilişkide kadının erkeğe bağımlılığı, kadının kocasından izin alarak hareket etmesi gerektiğiyle ilgili görüş anlamına gelmektedir (8). Bu çalışmadan elde edilen Cronbach Alpha iç tutarlılık güvenilirlik düzeyi 0,896 olarak belirlenmiştir.

2.5. Verilerin Değerlendirilmesi: Verilerin değerlendirmesinde; ortalama, standart sapma, yüzdelik dağılımlar, bağımsız gruplarda t testi kullanılmıştır. Önemlilik düzeyi $p < 0.05$ olarak alınmıştır.

2.6. Araştırmanın Etik İlkeleri: Araştırma Helsinki Deklerasyonu prensiplerine uygun olarak yapılmıştır. Araştırmanın yapılabilmesi için X üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Etik Kurulundan 2016/12/11 sayılı izin alınmıştır. Araştırma kapsamına alınan öğrencilere uygulama öncesinde araştırmanın amacı ve veri toplama araçlarının doldurulmasına ilişkin bilgi verilmiş, araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilere bilgilendirilmiş onam formu imzalatılarak yazılı izinleri alınmıştır.

Bu çalışmanın yapılması için herhangi bir kurumdan maddi bir destek alınmamıştır.

3. BULGULAR

Öğrencilerinin tanıtıcı özelliklerinin dağılımı Tablo 1’de verilmiştir. Çalışma kapsamına alınan 1. sınıf öğrencilerinin yaş ortalaması $19,95 \pm 2,065$; gelir ortalaması $2291,18 \pm 1048,81$; 4. sınıf öğrencilerinin yaş ortalaması $22,68 \pm 1,32$; gelir ortalaması $2084,14 \pm 887,95$ ’tir. 1. ve 4. sınıf öğrencilerinin tamamına yakını çalışmamakta (sırasıyla %96,1; %96,197,6), çoğunluğu şehir merkezinde (sırasıyla %74,5; %67,1) ve çekirdek aile tipinde (sırasıyla %68,6; %78) yaşamaktadır. Öğrencilerin maddi durum algıları orta düzeydedir (sırasıyla %76,5; %72). 1. sınıf öğrencilerinin %55,9’unun annesi ilköğretim mezunu ve %81,4’ü ev hanımı iken, babasının %61,8’i ilköğretim mezunu ve %34,3’ü serbest meslek sahibidir. 4. sınıf öğrencilerinin ise %68,3’ünün annesi ilköğretim mezunu ve %89’u ev hanımı iken, %65,9’unun babası ilköğretim mezunu ve %42,7’si serbest meslek sahibidir.

Tablo 1. Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerinin Dağılımı

Tanıtıcı Özellikler	1. Sınıf		4. Sınıf	
	Sayı	%	Sayı	%
Yaş	19,95±2,065		22,68±1,32	
Gelir	2291,18±1048,81		2084,14±887,95	
Çalışma Durumu				
Çalışan	4	3,9	2	2,4
Çalışmayan	98	96,1	80	97,6
Yaşanılan Yer				
Köy	16	15,7	17	20,7
Kasaba	10	9,8	10	12,2
Şehir	76	74,5	55	67,1
Aile tipi				
Çekirdek	70	68,6	64	78
Geniş	29	28,4	13	15,9
Boşanmış	1	1,0	1	1,2
Ebeveyn kaybı olan	2	2,0	4	4,9
Maddi Durum Algısı				
İyi	19	18,6	19	23,1
Orta	78	76,5	59	72,0
Kötü	5	4,9	4	4,9
Anne Eğitim Düzeyi				
Okuryazar değil				
İlköğretim	31	30,4	20	24,4
Lise	57	55,9	56	68,3
Üniversite	11	10,8	5	6,1
	3	2,9	1	1,2
Anne Çalışma Durumu				
Çalışan	19	18,6	9	11
Ev hanımı	83	81,4	73	89,0
Baba Eğitim Düzeyi				
Okuryazar değil	9	8,8	10	12,2
İlköğretim	63	61,8	54	65,9
Lise	20	19,6	17	20,7
Üniversite	10	9,8	1	1,2
Baba Çalışma durumu				
İşçi-Memur	20	19,6	13	15,9
Esnaf	16	15,7	10	12,2
Serbest meslek	35	34,3	35	42,7
İşsiz	10	9,8	2	2,4
Emekli	21	20,6	22	26,8

Tablo 2’de 1. ve 4. sınıf öğrencilerinin TCEÖ puan ortalamalarının karşılaştırılmasına yer verilmiştir. Çalışmada 1. sınıf öğrencilerinin TCEÖ toplam puan ortalaması 27,33±11,10; 4. sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet ölçeği toplam puan ortalaması ise 23,71±5,87 olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin alt boyut puan ortalamaları incelendiğinde EÜGA alt boyut puan ortalaması 1. sınıf öğrencilerinde 14,71±7,73 iken, 4. sınıf öğrencilerinde 13,04±3,84 olarak; KEBKA alt boyut puan ortalaması ise 1. sınıf öğrencilerinde 12,62±4,48 iken, 4. sınıf öğrencilerinde 10,68±3,02 olarak tespit edilmiştir. Ölçeğin EÜGA alt boyut puan ortalaması ile sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaz iken ($p>0.05$), ölçek toplam puan ve KEBKA alt boyut puan ortalaması ile sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir ($p<0.05$).

Tablo 2. 1. ve 4. Sınıf Öğrencilerinin TCEÖ Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Ölçeği	1. sınıf	4. sınıf	Test ve p değeri
Toplam puan	27,33±11,10	23,71±5,87	t=2,686 p=0,008
Erkeği üstün gören anlayış alt boyutu	14,71±7,73	13,04±3,84	t=1,805 p=0,073
Kadını erkeğe bağımlı kılan anlayış	12,62±4,48	10,68±3,02	t=3,380 p=0,001

4. TARTIŞMA

Her iki cinsiyeti de etkileyen ve sosyal bir yapı olan toplumsal cinsiyet eşitsizliği, toplumdaki ikincil konumları nedeniyle savunmasız olan kadının her anlamda yaşamını olumsuz etkileyen bir durumdur (9). Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin kadının en çok üreme sağlığını olumsuz etkilediği bilinmektedir (10). Bu anlamda kadın sağlığının primer sorumlusu olan ebelere önemli görevler düşmektedir. Ebelik öğrencilerinin ise mesleğe atılmadan önce toplumsal cinsiyete ilişkin eşitlikçi bakış açısına sahip olmaları oldukça önemlidir. Bu çalışmada hem 1. hem de 4. sınıf öğrencilerinin TCEÖ toplam puan ortalamalarının ölçekten alınabilecek en yüksek puan ortalaması göz önünde bulundurulurken düşük düzeyde olduğu söylenebilir. Ölçekten alınan puan ortalamasının yüksek olması bireyin toplumsal cinsiyet eşitsizliğini daha fazla benimsediğini gösterdiğinden öğrencilerin ölçek puan ortalamasının düşük olması sevindirici bir bulgudur. Ayrıca 1. ve 4. sınıf öğrencilerinin puan ortalamaları karşılaştırıldığında 4. sınıf öğrencilerinin puan ortalamasının anlamlı şekilde düşük olduğu görülmektedir. Bu durum üniversite ortamının interaktif havasının yanı sıra ebelik öğrencilerin mesleki eğitim süreçleri boyunca aldıkları kadın cinsiyetinin önemi ve değerini belirten derslerin etkisinden kaynaklanmış olabilir. Literatürde sağlığa ilişkin bölümlerde okumanın da toplumsal cinsiyet konusunda eşitlikçi bakış açısı geliştirmeye yardımcı olduğunu gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Ülkemizde yapılan bir çalışmada sosyal hizmet bölümü öğrencilerinin diğer bölümde okuyan öğrencilere göre daha eşitlikçi tutum sergiledikleri bunu sırasıyla ebelik, hemşirelik ve FTR bölümü öğrencilerinin izledikleri saptanmıştır (11). Yine Sis ve arkadaşlarının üniversite öğrencilerinin cinsiyet eşitliği tutumlarının belirlenmesine yönelik 507 öğrenci ile gerçekleştirdiği çalışmada öğrencilerin “orta düzeyde” olumlu cinsiyet eşitliği tutumuna sahip oldukları belirlenmiştir (12), sağlık bölümünde okuyan üniversite öğrencilerine yönelik yapılan diğer çalışmalarda da genel olarak öğrencilerin toplumsal cinsiyet açısından daha eşitlikçi bir yaklaşımı benimsedikleri saptanmıştır (13-15). Gönenç ve arkadaşlarının 2018 yılında toplumsal cinsiyet dersinin öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısı üzerine etkisini değerlendirmek amacıyla yaptıkları çalışmada dersi alan öğrencilerin toplumsal cinsiyet algısının dersi almayan öğrencilere göre olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır (16). Literatürde benzer olarak toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda yapılan eğitim veya verilen derslere katılımın bireylerin toplumsal cinsiyet algılarını olumlu yönde etkilediği görüşünü destekler nitelikte çalışmalar bulunmaktadır (17,18). Bu çalışmadan elde edilen veriler ve literatürde yer alan çalışmalar, toplumsal cinsiyet eşitsizliği sonucunda meydana gelecek sorunların önlenmesinde önemli rol ve sorumlulukları bulunan ebelere üniversite eğitimleri boyunca toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda derslerin verilmesinin ve mesleğe atıldıktan sonra da hizmet içi eğitimlerle bu programların yürütülmesinin yararlı olacağını düşündürmüştür.

Literatürde erkeklerin toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda geleneksel tutum sergilediklerini gösteren çalışmalar bulunmaktadır (19-22). Benzer olarak Yanikkerem ve arkadaşlarının (2020) çalışmada da erkek öğrencilerin EÜGA ve KEBKA alt boyutu puan ortanca değerleri kız öğrencilere göre yüksek olarak bulunmuştur (11). İlgili üniversitenin ebelik bölümünde erkek öğrenci bulunmadığı için sadece kız öğrencilerle yapılan bu çalışmada da öğrencilerin EÜGA ve KEBKA alt boyutu puan ortalamalarının düşük olması literatür ile benzerlik göstermektedir. Çalışmalardan farklı olarak literatürde toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda erkeklerin kızlara göre daha eşitlikçi tutum

sergilediklerini gösteren çalışmalar da bulunmaktadır (23-25). Farkın çalışmaların yapıldığı bölgelerin farklı olmasında kaynaklandığı düşünülmektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak ebelik bölümü öğrencileri ile yapılan bu çalışmada 4. sınıf öğrencilerinin 1. sınıf öğrencilerine göre toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda eşitlikçi bakış açısına sahip oldukları belirlenmiştir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği nedeniyle yaşanan sorunların önlenmesinde ebelerin önemli görevleri bulunmaktadır. Bu nedenle mezuniyet öncesi dönemde ebelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet konusundaki farkındalıklarını artırmak ve toplumsal cinsiyet algılarının olumlu olmasını sağlamak oldukça önemlidir. Çünkü ebelik öğrencilerinin eşitlikçi bakış açısıyla yetişmelerinin toplum sağlığının korunması ve geliştirilmesinde önemli bir adım olacağı düşünülmektedir. Bu doğrultuda ebelik bölümü başta olmak üzere sağlığa ilişkin bölümlerin müfredatlarında toplumsal cinsiyet ve ilişkili konulara yer verilmesi önerilebilir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazar Katkıları: Fikir – SK, HÖ, RBA; Denetleme – SK, HÖ, RBA; Malzemeler – SK, HÖ, RBA, BUÖ; Veri toplanması ve/veya işlenmesi – SK, HÖ, RBA, BUÖ; Analiz ve/veya yorum – SK, HÖ, RBA; Yazıyı yazan – SK, HÖ, RBA, BUÖ.

Diğer: Bu araştırma, 2. Uluslararası İpekyolu Akademik Çalışmalar Sempozyumunda bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKLAR

1. T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. (2008). Başbakanlık Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi: 15.
2. Binyıl Kalkınma Hedefleri. UNICEF 2007. <http://www.unicef.org/turkey/sy16/ is16.html>
3. Akin, A., Üner, S., Aslan, D., Esin, Ç., Coşkun, A. (2007). Toplumsal cinsiyet (gender) ayrımcılığı ve sağlık. Toplum Hekimliği Bülteni, 26, 1-9.
4. Akin, A., Mihçioğur, S. (2003). "Kadının Statüsü ve Anne Ölümleri". Toplumsal Cinsiyet Sağlık ve Kadın. Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi (HÜKSAM). HÜ Yayınları, Ankara, 138.
5. Uluşen, M. (2010). Sağlık çalışanlarının ve toplumun toplumsal cinsiyet eşitliği ile ilgili duyarlılığı. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yaşamboyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Anabilim Dalı Halk Eğitimi Programı, Doktora Tezi, Ankara, Türkiye.
6. Aşılı, G. (2001). Üniversite öğrencilerinin cinsiyet rolleri ve ego durumları arasındaki ilişki. Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi, Konya, Türkiye.
7. Vefikuluçay, D., Demirel, S., Taşkın, L., Eroğlu, K. (2007). Kafkas Üniversitesi son sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin bakış açıları. Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 4 (2),12-27.
8. Gözütok, D., Toraman, Ç., Acar-Erdol, T. (2017). Toplumsal Cinsiyet eşitliği ölçeğinin (TCEÖ) geliştirilmesi. Elementary Education Online, 16(3), 1036-48.
9. Rizvi, N., Khan, K., Shaikh, B.T. (2014). Gender: shaping personality, lives and health of women in Pakistan. BMC Women's Health, 14(1),1-8.
10. Silverman, J.G., Boyce, S.C., Dehingia, N., Rao, N., Chandurkar, D., Nanda, P., Hay, K., Atmavilas, Y., Saggurti, N., Raj, A. (2019). Reproductive coercion in Uttar Pradesh, India: Prevalence and associations with partner violence and reproductive health. SSM Population Health, 9(100484),1-7. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ssmph.2019.100484>
11. Yanikkerem, E., Topsakal, Ö., Boz, A. (2020). Sağlık bilimleri fakültesi öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliği tutumlarının incelenmesi. Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 10(2), 164-171.
12. Sis Çelik, A., Pasinlioğlu, T., Tan, G., Koyuncu, H. (2013). Üniversite öğrencilerinin cinsiyet eşitliği tutumlarının belirlenmesi. F.N. Hem. Derg, 21(3), 181-186.
13. Zeyneloğlu, S. (2008). Ankara'da hemşirelik öğrenimi gören üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları, Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye.

14. Atış, F. (2010). Ebelik/ Hemşirelik 1, ve 4, sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Adana, Türkiye.
15. Kavuran, E. (2011). Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliğine bakışlarının belirlenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzurum, Türkiye.
16. Gönenç, İ.M., Topuz, Ş., Sezer, N.Y., Yılmaz, S., Duman, N.B. (2018). Toplumsal Cinsiyet Dersinin Toplumsal Cinsiyet Algısına Etkisi. Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi, 7(1), 22-29.
17. Esen, Y.A. (2013). Study for developing gender sensitivity in pre-service teacher education. Eğitim ve Bilim, 38(169), 280-294.
18. Uzun, Z., Erdem, S., Güç, K., Şafak Uzun, A., Erdem, E. (2017). The effect of education on gender perception and gender role attitudes: An experimental study. Journal of Human Sciences, 14(1), 678-693.
19. Çetinkaya, S.K. (2013). Üniversite öğrencilerinin şiddet eğilimlerinin ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının incelenmesi. NPD, 1(2), 21-43.
20. Varol, Z.S., Çiçeklioğlu, M., Taner, Ş. (2016). Bir tıp fakültesi birinci sınıf öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algı düzeyi ve ilişkili faktörlerin değerlendirilmesi. Ege Tıp Dergisi, 55(3), 122-8.
21. Uçtu, K.A., Karahan, N. (2016). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin cinsiyet rolleri, toplumsal cinsiyet algısı ve şiddet eğilimleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. İTOBİAD, 5(8), 2881-904.
22. Ünal, F., Tarhan, S., Köksal, E.Ç. (2017). Toplumsal cinsiyet algısını yordamada cinsiyet, sınıf, bölüm ve toplumsal cinsiyet oluşumunun rolü. BÜEFAD, 6(1), 227- 36.
23. Aydın, M., Bekar, E.Ö., Gören, Ş.Y., Sungur, M.A. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. BASBED, 16(1), 223-42.
24. Kömürcü, N., Yıldız, H., Toker, E., Karaman, Ö.E., Koyucu, R.G., Durmaz, A., Aydın, N. (2016). Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolleri ve kadına ilişkin namus anlayışları ile ilgili tutumları. JACSD, 5, 1-22.
25. Karasu, F., Göllüce, A., Güvenç, E., Çelik, S. (2017). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. SDÜ Sağlık Bilimleri Dergisi, 8(1), 21-7.